

Rhagoriaeth i bawb – Excellence for all

Arolygiaeth Ei Mawrhydi dros Addysg
a Hyfforddiant yng Nghymru

Her Majesty's Inspectorate
for Education and Training in Wales

Adroddiad ar

**Cylch Meithrin Llanllyfni
Neuadd Goffa
Llanllyfni
Caernarfon
Gwynedd
LL54 6SG**

Dyddiad yr arolygiad: Mai 2015

gan

**Nicholas Jones
Arolygydd Cofnodol**

ar ran

**Estyn, Arolygiaeth Ei Mawrhydi dros Addysg
a Hyfforddiant yng Nghymru**

Yn ystod pob arolygiad, nod arolygwyr yw ateb tri chwestiwn allweddol:

Cwestiwn Allweddol 1: Pa mor dda yw'r deilliannau?

Cwestiwn Allweddol 2: Pa mor dda yw'r ddarpariaeth?

Cwestiwn Allweddol 3: Pa mor dda yw'r arweinyddiaeth a'r rheolaeth?

Mae arolygwyr hefyd yn rhoi barn gyffredinol ar berfformiad presennol y lleoliad a'i ragolygon gwella.

Yn yr arfarniadau hyn, mae'r arolygwyr yn defnyddio graddfa bedwar pwynt:

Barn	Yr hyn mae'r farn yn ei olygu
Rhagorol	Llawer o gryfderau, gan gynnwys enghreifftiau arwyddocaol o arfer sy'n arwain y sector
Da	Llawer o gryfderau a dim meysydd pwysig sydd angen eu gwella'n sylweddol
Digonol	Mae cryfderau'n gorbwysu'r meysydd i'w gwella
Anfoddhaol	Mae'r meysydd pwysig i'w gwella yn gorbwysu'r cryfderau

Cymerwyd pob rhagofal posibl i sicrhau bod y wybodaeth yn y ddogfen hon yn gywir adeg ei chyhoeddi. Dylid cyfeirio unrhyw ymholiadau neu sylwadau ynglŷn â'r ddogfen hon/cyhoeddiad hwn at:

Yr Adran Gyhoeddiadau

Estyn

Llys Angor, Heol Keen

Caerdydd

CF24 5JW neu drwy anfon e-bost at cyhoeddiadau@estyn.gov.uk

Mae'r cyhoeddiad hwn a chyhoeddiadau eraill gan Estyn ar gael ar ein gwefan:

www.estyn.gov.uk

© Argraffydd y Frenhines a Rheolwr Llyfrfa Ei Mawrhydi 2015: Gellir ailddefnyddio'r adroddiad hwn yn ddi-dâl mewn unrhyw fformat neu gyfrwng ar yr amod y caiff ei ailddefnyddio'n gywir ac na chaiff ei ddefnyddio mewn cyd-destun camarweiniol. Rhaid cydnabod hawlfraint y deunydd rhagddywededig a rhaid nodi teitl yr adroddiad penodol.

Dyddiad cyhoeddi: 15/06/2015

Cyd-destun

Mae Cylch Meithrin Llanllyfni yn lleoliad ym mhentref Llanllyfni, yn awdurdod lleol Gwynedd. Mae'n cyfarfod yn y Neuadd Goffa. Mae'r lleoliad ar agor am bump dydd yr wythnos. Mae gan y lleoliad pedwar aelod o staff. Mudiad Meithrin sy'n rheoli'r lleoliad ac yn cyd-weithio gyda Dechrau'n Deg.

Mae'r lleoliad wedi'i gofrestru i dderbyn hyd at 16 o blant. Mae'n derbyn plant rhwng dwy a thair oed. Ar adeg yr arolygiad, roedd 15 o blant yn mynychu, pump ohonynt wedi'u hariannu gan yr awdurdod lleol.

Mae pob un plentyn o darddiad gwyn Prydeinig ac mae'r rhan fwyaf yn siarad Cymraeg fel eu hiaith gyntaf. Mae ychydig iawn o blant ag anghenion dysgu ychwanegol.

Mae'r arweinydd wedi bod yn ei swydd er Tachwedd 2014. Arolygwyd y lleoliad gan Arolygiaeth Gofal a Gwasanaethau Cymdeithasol Cymru (AGGCC) ddiwethaf yn Ebrill 2015 a chan Estyn ym Mawrth 2010.

Crynodeb

Perfformiad presennol y lleoliad	Da
Rhagolygon gwella'r lleoliad	Da

Perfformiad presennol

Mae perfformiad presennol y lleoliad yn dda oherwydd:

- y cynllunio da o'r profiadau dysgu;
- y cwricwlwm cytbwys a diddorol, sy'n cefnogi'r holl blant;
- yr addysgu effeithiol sy'n canolbwyntio'n dda ar ddeilliannau'r Cyfnod Sylfaen;
- yr adnoddau da sydd ar gael tu mewn i'r adeilad;
- y berthynas dda rhwng oedolion a phlant;
- y berthynas a chydweithio da gyda'r gymuned; a'r
- cydweithrediad effeithiol ag asiantaethau allanol, sy'n cyfrannu'n bwrpasol i lwyddiant y lleoliad.

Rhagolygon gwella

Mae rhagolygon gwella'r lleoliad yn dda oherwydd:

- y ddarpariaeth a chyfeiriad clir i waith y lleoliad gan yr arweinydd;
- y systemau hunan arfarnu effeithiol sy'n cyfatebu'n briodol i dargedau clir y cynllun datblygu pwrpasol;
- yr agwedd gadarnhaol a gweithredol tuag at ddatblygiad a hyfforddiant staff;
- y defnydd effeithiol o linellau cymorth; a
- gwaith y pwyllgor rheoli gweithredol a chefnogol.

Argymhellion

Er mwyn gwella mae angen i'r lleoliad:

- A1 Cynllunio gweithgareddau effeithiol i ddatblygu medrau rhifedd y plant
- A2 Gwella'r ddarpariaeth ar gyfer datblygiad corfforol
- A3 Datblygu a chyfoethogi'r adnoddau a'r profiadau yn yr ardal allanol

Beth sy'n digwydd nesaf?

Bydd y lleoliad yn llunio cynllun gweithredu sy'n dangos sut y bydd yn mynd i'r afael â'r argymhellion.

Prif ganfyddiadau

Cwestiwn Allweddol 1: Pa mor dda yw'r deilliannau?

**Dim yn
berthnasol**

Safonau: Dim yn berthnasol

Nid oes unrhyw adroddiad ar gynnydd plant, safonau yn natblygiad eu medrau, yr iaith Gymraeg a lles. Mae hyn oherwydd nad oedd digon o blant perthnasol yn bresennol adeg yr arolygiad i adrodd arnynt heb nodi plant unigol.

Lles: Dim yn berthnasol

Nid oes unrhyw adroddiad ar gynnydd plant, safonau yn natblygiad eu medrau, yr iaith Gymraeg a lles. Mae hyn oherwydd nad oedd digon o blant perthnasol yn bresennol adeg yr arolygiad i adrodd arnynt heb nodi plant unigol.

Cwestiwn Allweddol 2: Pa mor dda yw'r ddarpariaeth?

Da

Profiadau dysgu: Da

Mae'r cynllunio yn diwallu athroniaeth y Cyfnod Sylfaen yn effeithiol ac yn cyflawni'r deilliannau a nodir yn nysgu'r plant. Mae'r cwricwlwm yn adeiladu'n effeithiol ar wybodaeth a profiadau blaenorol a phresennol y plant. Mae cyfleoedd diddorol ar gael i bob plentyn i ddatblygu eu medrau ar draws y cwricwlwm. Fodd bynnag, nid oes cyfleoedd heriol ar gael i ddatblygu medrau rhifedd y plant.

Gosodir amser priodol yn wythnosol i'r arweinydd a'r staff drafod y cwricwlwm a gweithgareddau'r themau. Felly, mae'r cwricwlwm yn hyblyg ac yn gysylltiedig â diddordebau'r plant. Mae gweithgareddau a thasgau penodol wedi'u cynllunio'n drwyadl ac mae gan y plant ryddid i ddewis eu tasgau a'u gweithgareddau eu hun. Mae'r amcanion dysgu yn cael eu cynllunio a'u cyflwyno â manylder i herio plant unigol, yn enwedig yn eu gwaith llythrennedd. Darperir gweithgareddau da i'r plant i ddatblygu eu gwybodaeth a dealltwriaeth o'r byd a'u datblygiad creadigol. Fodd bynnag, nid oes cyfleoedd heriol ar gael i'r plant i ddatblygu'n gorfforol trwy chwarae'n anturus ar deganau mawr.

Mae'r holl oedolion yn cyfathrebu'n effeithiol iawn â'r plant yn y Gymraeg. Mae'r ddarpariaeth ar gyfer datblygu medrau technoleg gwybodaeth a chyfathrebu (TGCh) y plant yn bwrpasol. Mae'r staff yn gyson gyfeirio'r plant tuag at ddefnyddio cyfarpar technolegol fel cyfrifiaduron, tabledi a theganau electronig. Mae gan blant lawer o gyfleoedd i ddatblygu eu medrau meddwl drwy weithgareddau diddorol fel chwarae rôl, arbrofi gyda dŵr a thywod, a pheintio cymeriadau cyfarwydd.

Rhoddir pwyslais addas ar draddodiadau a dathliadau Cymru, fel dathlu Dydd Gŵyl Dewi a diwrnod Santes Dwynwen. Darperir cyfleoedd da hefyd i'r plant i ddysgu gwybodaeth a dealltwriaeth o ddiwylliannau a thraddodiadau eraill, er enghraifft, drwy astudio'r Flwyddyn Newydd Tsieineaidd. Mae gweithgareddau tebyg yn helpu'r plant

i ddatblygu dealltwriaeth dda o'r byd ehangach a datblygu eu hymwybyddiaeth o ddinasyddiaeth fyd eang yn effeithiol.

Addysgu: Da

Mae gan y staff wybodaeth ymarferol dda o ddatblygiad plant a dealltwriaeth glir o ofynion y Cyfnod Sylfaen. Mae perthynas bositif rhwng yr holl staff a'r plant. Mae rôl weithredol gan y staff wrth gynllunio'r cwricwlwm a gwneir y defnydd gorau o'u harbenigedd. Mae'r staff yn gosod amcanion dysgu clir ar ddechrau pob gweithgaredd ffocws i sicrhau fod plant unigol yn cael eu herio'n briodol yn unol â'u galluoedd. Mae'r staff yn cyd-weithio'n effeithiol.

Mae'r holl blant yn cael rhyddid i ddewis rhwng gweithgareddau sy'n cael eu harwain gan oedolion neu weithio'n annibynnol. Mae'r staff yn synhwyrol wrth ymyrryd ac maent yn caniatáu i'r plant i ddatblygu ei medrau annibynnol yn llwyddiannus. Mae'r staff yn modelu iaith yn dda iawn i ddatblygu medrau meddwl a chyfathrebu'r plant. Mae'r staff yn annog y plant i werthuso'n synhwyrol wrth iddynt drafod stori a chwarae rôl.

Yn yr adeilad, mae'r staff yn darparu amgylchedd diddorol sy'n sicrhau'n llwyddiannus fod pob plentyn yn cymryd rhan ac yn mwynhau. Fodd bynnag, nid yw'r addysgu yn yr awyr agored yn ysgogol ac nid yw'r ardal gyfyng allanol yn cael ei ddefnyddio'n bwrpasol.

Mae gweithdrefnau asesu effeithiol yn bodoli. Mae'r cofnodion o gyflawniadau'r plant yn cael eu cwblhau'n gyson. Mae'r asesiadau'n arwain at dargedau plant unigol a'r camau nesaf yn eu haddysg. Mae rhieni a gofalmwyr yn cael eu hysbysu'n dda am gyflawniadau eu plant ac mae'r wybodaeth ar gael iddynt ar unrhyw amser.

Gofal, cymorth ac arweiniad: Da

Mae'r lleoliad yn sicrhau bod iechyd a lles y plant yn dda. Mae ymwelwyr ac ymweliadau yn ymestyn profiadau'r plant yn effeithiol. Mae'r lleoliad yn ymweld â'r gymuned yn gyson trwy deithiau i'r pentref. Mae'r defnydd o'r pentref a'r ardal leol yn datblygu gwybodaeth a dealltwriaeth y plant o'u gymuned yn effeithiol.

Mae darpariaeth dda gan y lleoliad ar gyfer sicrhau datblygiad ysbrydol, moesol, cymdeithasol a diwylliannol y plant. Mae gwerthoedd fel gonestrwydd, tegwch a pharch yn cael eu meithrin yn synhwyrol gan y staff. Mae'r plant yn cael cyfleoedd da i fyfyrion, trafod teimladau a dweud diolch. Mae hyn yn amlwg wrth iddynt gymryd eu tro wrth fwyta byrbrydau ac yfed diod o gwmpas y bwrdd bwyta. Mae'r lleoliad yn gwneud trefniadau priodol ar gyfer hyrwyddo bwyta ac yfed yn iach.

Mae cyfleoedd da ar gael i bob plentyn i ail-gylchu papur a bwyd. Mae hyn yn dechrau datblygu eu dealltwriaeth am gynaliadwyedd yn effeithiol. Fodd bynnag, oherwydd cyfyngder yr ardal allanol, nid oes cyfleoedd heriol ar gael i'r plant i dyfu planhigion. Felly, nid yw'r plant yn dysgu'n effeithiol am sut mae planhigion yn tyfu tu allan a sut i ofalu am yr amgylchedd.

Mae trefniadau'r lleoliad ar gyfer diogelu plant yn bodloni gofynion ac nid ydynt yn destun pryder. Mae'r lleoliad yn ddiogel, mae'r drysau ar gau a dim ond aelod o staff

sy'n eu hagor. Nid oes neb yn medru dod i mewn na'r un plentyn yn medru gadael heb gwmni. Mae'r staff yn ofalus wrth i'r plant gael eu casglu ac yn sicrhau eu bod o dan ofal eu rhieni neu ofalwr cyfarwydd. Mae'r ardal fach tu allan yn cael ei ddiogelu'n effeithiol o ddydd i ddydd gyda ffens dros dro sy'n sicrhau na all y plant grwydro i ffwrdd o'r ardal chwarae.

Mae adolygiadau rheolaidd o gynnydd plant yn sicrhau fod unigolion sy'n cael eu hamau o fod ag angen cymorth ychwanegol yn cael eu nodi. Mae'r staff yn trafod rhain gyda'r asiantaethau priodol. Yr arweinydd yw'r cydlynnydd anghenion dysgu ychwanegol ac mae hi'n gyfarwydd â'r gweithdrefnau angenrheidiol er mwyn cefnogi plant ag anghenion arbennig.

Yr amgylchedd dysgu: Da

Mae'r lleoliad, drwy'r gweithgareddau dyddiol a'r agwedd a fabwysiedir gan y staff, yn hyrwyddo ethos positif. Mae'r staff yn adnabod y plant yn dda ac mae eu hunigolrwydd yn cael ei gydnabod. Mae gan bob plentyn fynediad cyfartal i gwricwlwm diddorol, er bod diffyg defnydd o'r ardal allanol yn cyfyngu rhywfaint ar hyn.

Mae'r lleoliad yn defnyddio strategaethau ymddygiad cadarnhaol, sy'n dileu unrhyw ffurf o aflonyddwch neu ymddygiad gormesol. Mae gan staff y lleoliad gymwysterau addas a phrofiad da ac mae'r gymhareb oedolyn i blentyn yn ffafriol. Defnyddir arbenigedd staff yn dda wrth gynllunio ac wrth oruchwylio gweithgareddau.

Mae'r lleoliad yn defnyddio'i adnoddau'n llwyddiannus yn yr adeilad i ddiwallu gofynion cwricwlwm y Cyfnod Sylfaen ac anghenion y plant. Mae'r adnoddau o fewn cyrraedd y plant, sy'n hyrwyddo synnwyr y plant o gyfrifoldeb yn dda. Mae'r adnoddau wedi eu rhannu'n effeithiol rhwng y gweithgareddau parhaus a chyfoethogi.

Cwestiwn Allweddol 3: Pa mor dda yw'r arweinyddiaeth a'r rheolaeth?
--

Da

Arweinyddiaeth: Da

Er bod y staff yn weddol newydd i'w rolau ers ail-sefydlu'r lleoliad ym mis Tachwedd 2014, maent yn deall eu rolau'n llawn ac yn cydweithio'n dda fel tîm. Maent yn defnyddio arweiniad y Mudiad Meithrin, Dechrau'n Deg a'r awdurdod lleol yn synhwyrol. Mae'r arfer hon yn sicrhau'r defnydd gorau o'u harbenigedd. Mae'r arweinydd, staff a'r pwyllgor rheoli yn cynllunio'n bwrpasol i ddarparu profiadau diddorol i'r plant.

Mae'r cynllun datblygu yn ddogfen ddefnyddiol. Nodir blaenoriaethau clir ar gyfer gwella trwy weithdrefnau hunan arfarnu cadarn. Mae prosesau da ar waith i sicrhau bod adnoddau ar gael i fodloni'r amcanion gwella. Mae'r staff yn derbyn hyfforddiant perthnasol a phriodol, sy'n effeithio'n dda ar ansawdd y ddarpariaeth.

Mae'r pwyllgor rheoli yn arwain yn effeithiol ac yn rhoi ystyriaeth dda i ddeddfwriaeth ac mae ei systemau rheoli yn cwrdd â gofynion. Mae'r lleoliad yn rhoi ystyriaeth dda

i flaenoriaethau cenedlaethol.

Gwella ansawdd: Da

Mae'r arweinydd a'r staff yn adnabod y lleoliad yn dda. Maent yn gwybod beth y maent yn ei wneud yn llwyddiannus a'r hyn y mae angen iddynt ei wneud i wella. Mae'r lleoliad yn hunan arfarnu'n dda. Mae'n sicrhau cyswllt effeithiol rhwng yr hunan arfarniad a thargedau'r cynllun datblygu.

Mae tystiolaeth gadarn o arfarniadau buddiol wrth bawb sy'n gysylltiedig â'r lleoliad, fel rhieni ac asiantaethau allanol. Mae'r targedau priodol yn cynnwys datblygu medrau rhifedd y plant, datblygu sgiliau TGCh y plant ymhellach, sicrhau darn tir i ddatlbygu'r ddarpariaeth barhaus tu allan a chryfhau'r cyswllt gyda'r ysgol leol. Mae'r lleoliad yn arfarnu meysydd i'w gwella yn effeithiol yn erbyn cyfrifoldebau a graddfeydd amser yn y cynllun datblygu.

Mae'r staff yn awyddus i dderbyn syniadau newydd ac i arbrofi â gwahanol ffyrdd o weithio, a awgrymir gan yr awdurdod lleol, y Mudiad Meithrin a Dechrau'n Deg. Mae hyn yn cael effaith gadarnhaol ar ddysgu a lles y plant.

Gweithio mewn partneriaeth: Da

Mae perthynas effeithiol rhwng y lleoliad a'r rhieni. Ceir llyfryn cynhwysfawr ar gyfer rhieni a gofalwyr, sy'n darparu manylion perthnasol iddynt am y lleoliad. Erbyn i'r plant adael y lleoliad, maent wedi'u paratoi'n dda ar gyfer y cam nesaf yn eu haddysg yn yr ysgol.

Mae'r cysylltiadau rhwng y lleoliad a'r ysgol yn datblygu'n dda ers ail-sefydlu'r lleoliad. Mae partneriaethau cadarn ac effeithiol yn bodoli ag ystod o fudiadau cymunedol. Mae'r partneriaethau â Dechrau'n Deg, y Mudiad Meithrin a'r awdurdod lleol yn dda iawn ac yn gymorth i symud y lleoliad ymlaen.

Rheoli adnoddau: Da

Mae'r arweinyddiaeth yn strategol ac yn cynllunio i'r dyfodol. Mae'r adnoddau yn cael eu rheoli'n dda i gefnogi dysgu a gwelliannau yn y lleoliad. Mae'r arweinydd a'r pwyllgor rheoli yn sicrhau bod gan y lleoliad ddigon o staff sy'n meddu ar gymwysterau a hyfforddiant priodol. Mae'r pwyllgor rheoli a'r staff yn defnyddio asiantaethau cynorthwyol yn bwrpasol er lles y plant.

Mae'r staff yn cydweithio'n effeithiol gyda'i gilydd i wella cyflawniadau'r plant. Gwneir defnydd synhwyrol o'r holl adnoddau sydd ar gael. Maent yn hylaw i'r plant. Mae'r staff yn gwneud defnydd da o'r adeilad a'r ardal leol i ddarparu ystod o brofiadau dysgu diddorol.

Mae'r ddarpariaeth a brwdfrydedd yr arweinyddiaeth yn golygu bod y lleoliad yn darparu gwerth da am arian.

Atodiad 1

Adroddiad boddhad rhanddeiliaid

Ymatebion i'r holiadur i rieni

Derbyniwyd llai na 10 ymateb. Ni chaiff unrhyw ddata ei ddangos.

Atodiad 2

Yr arolygydd cofnodol

Nicholas Jones	Arolygydd Cofnodol
----------------	--------------------

Copïau o'r adroddiad

Mae copïau o'r adroddiad hwn ar gael yn y lleoliad ac oddi ar wefan Estyn (www.estyn.gov.uk)

Rhestr termau

AGGCC	Mae Arolygiaeth Gofal a Gwasanaethau Cymdeithasol Cymru (AGGCC) yn isadran o'r Adran Gwasanaethau Cyhoeddus a Pherfformiad yn Llywodraeth Cymru.
Athro ymgynghorol awdurdod lleol	Mae'r athrawon hyn yn darparu cymorth, arweiniad a hyfforddiant cyson i leoliadau nas cynhelir sy'n darparu addysg i blant tair a phedair oed.
Y Cyfnod Sylfaen	Menter gan Llywodraeth Cymru sy'n anelu at ddarparu cwricwlwm cytbwys ac amrywiol i ddiwallu anghenion datblygiadol gwahanol plant ifanc 3 i 7 mlwydd oed
Cymdeithas Darparwyr Cyn Ysgol Cymru (WPPA)	Cymdeithas wirfoddol annibynnol sy'n darparu gofal plant ac addysg cyn ysgol yn y gymuned.
Cymdeithas Genedlaethol Meithrinfeydd Dydd (NDNA)	Mae'r gymdeithas hon yn anelu at wella datblygiad ac addysg plant yn eu blynyddoedd cynnar, trwy ddarparu gwasanaethau cymorth i aelodau.
Cymdeithas Broffesiynol Gofal Plant a'r Blynyddoedd Cynnar (PACEY)	Mae hon yn gymdeithas ag aelodaeth broffesiynol sy'n gweithio gyda gwarchodwyr plant cofrestredig i sicrhau gofal plant, chwarae, dysgu a chymorth teulu o ansawdd uchel yn lleol yn y cartref.
Meysydd Dysgu	Y rhain yw saith maes cwricwlwm y Cyfnod Sylfaen mewn lleoliadau cyfrwng Saesneg. (Nid yw'n ofynnol i leoliadau cyfrwng Cymraeg addysgu datblygu'r Gymraeg am mai dyma yw iaith y lleoliad yn barod.) Mae'r Meysydd Dysgu fel a ganlyn: <ul style="list-style-type: none"> • datblygiad personol a chymdeithasol, lles ac amrywiaeth ddiwylliannol • medrau iaith, llythrennedd a chyfathrebu • datblygiad mathemategol • datblygu'r Gymraeg • gwybodaeth a dealltwriaeth o'r byd • datblygiad corfforol • datblygiad creadigol
Partneriaeth Datblygu'r Blynyddoedd Cynnar a Gofal Plant (PDBCGP)	Mae'r bartneriaeth awdurdod lleol hon yn cymeradwyo lleoliadau fel darparwyr addysg. Mae ganddi'r grym hefyd i dynnu cyllid yn ôl o leoliadau nad ydynt yn cydymffurfio ag amodau cofrestru'r bartneriaeth.

Proffil asesu datblygiad plant y Cyfnod Sylfaen (PADP)	Proffil asesu wrth fynd i mewn i'r Cyfnod Sylfaen; gofyniad statudol mewn ysgolion o Fedi 2011 ac mewn lleoliadau o Fedi 2012.
Mudiad Meithrin	Mudiad gwirfoddol, sy'n anelu at roi'r cyfle i bob plentyn ifanc yng Nghymru i elwa o wasanaethau a phrofiadau'r blynyddoedd cynnar trwy gyfrwng y Gymraeg.